

Brunch Date with Dr. Wiwat

เมื่อพูดถึงการผลักดันงานวิจัยไปสู่นโยบายแล้ว เชื่อ
ได้ว่าผู้อ่านหลายท่านอาจจะเบื่อนหน้าหนีเพราะความไม่น่า
สนใจ ด้วยเพราะไม่ทราบว่าจุดเริ่มต้นของงานวิจัยที่จะนำไป
สู่นโยบายจะทำได้อย่างไร รวมถึงบางท่านอาจคิดว่างานวิจัย
ของตนเองสามารถนำไปสู่ระดับนโยบายได้อย่างไรกับ

อ.ดร.ปริยาสิริ วิฑูรชาติ
ศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพ
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อกลางเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา ศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดงานเสวนาแบบเป็นกันเองขึ้น โดยเชิญ นพ.วิวัฒน์ โรจนพิทยากร ผู้อำนวยการศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพ มาร่วมเป็นผู้เริ่มนำการเสวนา ในงานที่ใช้ชื่อเก๋ๆว่า “Brunch date with Dr. Wiwat” ซึ่งทางศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพ ตั้งใจโดยพื้นฐานว่านอกจากจะเป็นการเปิดตัวศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพอย่างเป็นทางการแล้ว สิ่งที่มีหวังจริงๆ ก็คือการเปิดโอกาสให้ซักถามถึงความสำคัญของศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพในการที่จะช่วยให้ผลงานวิจัยที่ทำไปได้ไกลเกินกว่าบทความที่ถูกตีพิมพ์ลงในวารสาร แต่ไปได้ไกลถึงนโยบายระดับชาติ

ผู้อ่านหลายท่านอาจเคยได้ทราบมาก่อนแล้วว่า โครงการถุงยางอนามัย 100% ช่วยลดอัตราการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์จนหลายประเทศเอาไปเป็นแบบอย่างนั้นเป็นผลมาจากการริเริ่มของ นพ.วิวัฒน์ ท่านนี้ ซึ่งโครงการนี้เองที่ทำให้ นพ.วิวัฒน์ ได้รับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ซึ่งถือว่าเป็นรางวัลอันทรงเกียรติสูงสุดสำหรับบุคคลในวงการแพทย์และสาธารณสุข แต่ก็เชื่อได้ว่ายังมีผู้อ่านอีกไม่น้อยที่ไม่แน่ใจว่าโครงการนี้ถูกคิดริเริ่มได้อย่างไร

ในสมัยที่ นพ.วิวัฒน์ ซึ่งเป็นแพทย์ทางด้านระบาดวิทยา เข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 4 ประจำอยู่ที่จังหวัดราชบุรีนั้น ท่านได้รับทราบถึงจำนวนผู้ป่วยที่ติดเชื้อโรคเอดส์ที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี และจากการสำรวจก็พบว่าสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ (นั่นคือการที่คุณพ่อบ้านไปเที่ยวสถานบริการแล้วกลับมาแพร่เชื้อให้คุณแม่บ้าน) นพ.วิวัฒน์ เชื่อว่าวิธีป้องกัน หนึ่งคือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ประเภทยืดออกพกถุงแต่อย่างใด เพราะวิธีนี้ไม่สามารถจะทำให้คนที่ติดเชื้อโรคเอดส์ลดลงได้จริง แต่วิธีการที่สำคัญคือการไปถึงต้นตอ นั่นคือสถานบริการนั่นเองค่ะ เรื่องนี้ฟังดูง่ายแต่เอาเข้าจริงทำยากเพราะขึ้นชื่อว่าสถานบริการแล้วจะมีวิธีการใดเล่าที่จะบังคับให้พวกเขาปฏิบัติตามกันได้แน่

แน่นอนค่ะว่า เรื่องนี้จบลงด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นผู้มีอำนาจปกครองหรือแม้แต่ผู้มีอำนาจจับกุม โครงการนี้ได้รับการยกย่องไปทั่วเนื่องจากสามารถลดปริมาณผู้ติดเชื้อเอดส์ได้จริง จนผู้มีอำนาจของประเทศในขณะนั้นรับมาใช้เป็นนโยบายแห่งชาติ นั่นหมายความว่า นพ.วิวัฒน์ ได้กลายเป็นบิดาของ Condom Use Program (CUP) ไปโดยปริยาย

ผู้อ่านหลายท่านอาจจะคิดว่าโครงการในลักษณะนี้อาจใหญ่เกินตัวคงยากที่จะไปของความร่วมมือจากใครแน่ๆ ถ้าอย่างนั้นลองคิดถึงกรณีขับรถต้องคาดเข็มขัดนิรภัยหรือขี่มอเตอร์ไซด์ต้องสวมหมวกกันน็อกสิคะ เรื่องเล็กๆ ที่เราคาดไม่ถึงอย่างนี้ก็สามารถกลายเป็นนโยบายระดับชาติเช่นเดียวกันค่ะ

ถามว่ากว่าจะเป็นนโยบายระดับชาตินี้จะมีอุปสรรคอะไรบ้างหรือไม่ ตอบโดยไม่ต้องอ้อมค้อมว่า ทุกโครงการไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่นั้นย่อมต้องมีอุปสรรคอย่างเรื่องของการต้องใส่หมวกกันน็อกเมื่อ

ขี่มอเตอร์ไซด์น่าจะเป็นตัวอย่างที่หลายท่านอาจจะจำได้ว่า กว่าจะถูกผลักดันมาใช้เป็นนโยบายเหมือนทุกวันนี้ต้องผ่านเรื่องราวมากมาย ถึงขนาดที่ว่ามีคนขี่มอเตอร์ไซด์หลายร้อยคันมาชุมนุมปิดถนนสี่ลมพร้อมกับประกาศว่ายังไม่ใส่หมวกกันน็อกแน่ๆ กันมาแล้ว แต่เพราะเมื่อนโยบายนี้ประกาศใช้ทำให้อุบัติเหตุจากการขี่จักรยานยนต์โดยไม่สวมหมวกกันน็อก (เช่น ทำให้ศีรษะกระแทกพื้นเสียชีวิต) ลดลงจนแทบจะทันทีแน่นอนว่า นโยบายนี้ถูกจารึกไว้ว่าช่วยรักษาชีวิตคนจำนวนมากไว้ด้วย

สุดท้ายเรื่องของการทำงานวิจัยเชิงนโยบายนั้นอาจเป็นเรื่องยากและไกลตัว นพ.วิวัฒน์ ท่านฝากข้อคิดไว้ว่ามีความวิจัยอยู่ 3 รูปแบบที่สามารถผลักดันเป็นนโยบายได้โดยง่าย

แบบที่ 1 คือ

เป็นงานวิจัยที่เป็นเรื่องใหม่ไม่เคยมีคนทำมาก่อน

แบบที่ 2 คือ

งานวิจัยนั้นเป็นการทำซ้ำ แต่ได้ผลดีกว่าไม่ว่าจะเป็นประหยัดเวลากว่า
ประหยัดงบประมาณมากกว่า

แบบที่ 3 คือ

งานวิจัยนั้นก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ที่เพิ่มคิดค้นขึ้นมาได้

หากผู้อ่านท่านใดมีงานวิจัย 1 ใน 3 งานวิจัยดังที่กล่าวมาแล้วละก็อย่ารอช้า เพราะแต่เนิ่นๆไม่ต้องรอให้สวรรค์บันดาลหรือรอมือที่มองไม่เห็นมาช่วยให้ฝันเป็นจริงอีกแล้ว นพ.วิวัฒน์ และศูนย์นโยบายและการจัดการสุขภาพ ขอเสนอตัวที่จะผลักดันงานวิจัยนั้นให้เป็นนโยบายระดับชาติอย่างจริงจัง และไม่ใช่แค่ขายฝันอย่างแน่นอนค่ะ

